

“Afkoppelen regenwater Europawijd aan de orde”

Water met een emmer uit een put halen, is een beeld dat in de westerse samenleving al lang achter ons ligt. Leidingen brengen het drinkwater op alle plekken waar wij het willen kunnen gebruiken. Andere leidingen voeren het gebruikte water en het regenwater af. Onderdeel van een grote ondergrondse infrastructuur, die wij als volkomen normaal beschouwen, zowel voor water als voor gas, elektriciteit, telefoon en data-informatie. In de markt van bedrijven die leidingmaterialen en bijbehorende appendages aanbieden, is Wavin in die zin bijzonder dat het ooit is opgericht vanuit de Waterleiding Maatschappij Overijssel om te voorzien in een behoefte die in de drinkwatersector leefde. Voor dit themanummer over infrastructuur een gesprek met ing. Dick de With, manager van de afdeling Infra bij Wavin Nederland B.V. in Hardenberg.

Kunt u iets over de geschiedenis van Wavin vertellen?

“Wavin is in 1955 opgericht op initiatief van ir. J.C. Keller, algemeen directeur van WMO in Zwolle. De naam Wavin is een samenvoeging van water en vinylchloride. WMO worstelde, net als vele collega-bedrijven, met het probleem van roestvorming in waterleidingbuizen. Polyvinylchloride (pvc) kent dat probleem niet, maar er waren in die tijd nog geen buizen op de markt, geschikt voor drukleidingen. Ir. Keller, een bijzonder creatief man, heeft toen een procedé ontwikkeld om machinaal plastic leidingen te maken die wel druckbestendig waren. De grondstof, pvc-poeder, kocht hij in; de methode was nieuw.”

“WMO richtte in 1955 Wavin op als afzonderlijk bedrijf dat aan de markt ging leveren. In 1962 nam Shell, als eigenaar van een fabriek voor pvc-grondstoffen, een belang van 50 procent in Wavin. Voor Shell vormde Wavin een interessant afzetkanaal. Dit was het begin van een periode van grote groei en productdiversificatie. Wavin produceerde niet alleen leidingmaterialen, maar ook vuilniszakken, bierkratten, kozijnen, etc. In de jaren '90 werd besloten om te stoppen met die veelheid aan producten en terug te keren naar de kunststofleidingen. De andere bedrijfsonderdelen zijn verkocht aan derden. Aansluitend op die ontwikkeling heeft Shell in 1999 zijn aandelen verkocht aan CVC, een grote investeringsmaatschappij. In 2005 heeft WMO dat ook gedaan. In 2006 is Wavin een beursgenoteerde onderneming geworden.”

Hoe ziet uw productenpakket er nu uit?

“Het productenpakket van Wavin is breed. Het betreft in algemene zin kunststof leidingssystemen voor twee strategische marktgebieden: de bouw- en installatiesector én infra. Onder de bouw- en installatiesector vallen toepassingen in de woning- en utiliteitsbouw, zoals afvoer-,

heet- en koudwatertap- en verwarmings-systemen. Onder infra vallen systemen voor de distributie van drinkwater en aardgas én oplossingen voor afvalwater, waterbeheer en telecom. Voor dit marktgebied in Nederland ben ik verantwoordelijk.”

“Iedere toepassing stelt zijn eigen eisen. Een hoofdvraag voor ons is voortdurend: hoe kunnen we efficiënter produceren en betere oplossingen bedenken?”

Wat zijn de actuele ontwikkelingen?

“Wij verkopen onze buizen met een garantie voor hergebruik. Oude buizen kan men weer bij Wavin inleveren. Polyvinylchloride (pvc) wordt vervallen tot iets dat eruit ziet als een soort grove suiker. Dat materiaal wordt als grondstof gebruikt voor de middelste laag van rioleringsbuizen, die bestaan uit drie lagen. Hiermee leveren we een bijdrage aan duurzaam bouwen. Voor horizontaal gestuurde boringen en reliningstechnieken voor drinkwater leveren we Wavin TS: een polyethyleen (pe) buissysteem waarvan de wand uit drie lagen bestaat. De buitenste lagen beschermen tegen invloeden van buiten, zoals kerfwerking en puntbelastingen. De binnenste laag bestaat uit het gangbare PE. Deze drie lagen zijn homogeen met elkaar verbonden. Bij drukloze toepassingen, zoals polypropyleen (pp) rioolbuizen, hebben we minder grondstoffen nodig door de buis zo dun mogelijk te maken en deze door een structuur van holle ribbels aan de buitenzijde de benodigde sterkte te geven. Hetzelfde doen wij bij rioolputten, pompputten en dergelijke. Ook daar levert dat dus materiaalwinst op en daarmee vermindering van de uitstoot van kooldioxide.”

“Voor de aanleg van glasvezelnetten hebben wij pakketten van leidingen met kleine diameters ontwikkeld, waar de glasvezel voor de telecom ingeblazen worden.”

“We werken dus met drie soorten grondstoffen: polyethyleen, polypropyleen en

polyvinylchloride. In de combinatie van deze grondstoffen gaat het om het vinden van voldoende taaigheid en voldoende stijfheid bij zo laag mogelijke kosten. De taaigheid heb je nodig voor de slagvastheid van de buis, de stijfheid voor de stevigheid. Een nieuwe ontwikkeling bij drukleidingen voor drinkwater is een biaxiaal verstrekte buis. Dat wil zeggen dat de moleculestrengen van het pvc-materiaal waarvan de buis gemaakt is, niet meer willekeurig door elkaar heen liggen, maar in twee richtingen gericht zijn, de omtrek en de lengterichting. Daardoor krijg je dunner buizen, die toch een grotere slagvastheid hebben en tegen hogere druk bestand zijn. Deze buizen worden onder de naam Apollo op de markt gebracht.”

Stelt drinkwater aparte eisen aan het buismateriaal?

“In Nederland worden vooral pvc-buizen toegepast, in het buitenland vooral pe-buizen. Pe-buizen kunnen in de kleinere diameters vanaf een haspel gelegd worden, wat in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid een voordeel is. In Nederland worden hoge eisen gesteld aan de permeabiliteit van het buismateriaal en aan de gevoeligheid voor nagroei. Pvc is dan in het voordeel. In het buitenland heeft men daar minder problemen mee omdat daar overal gechloord wordt.”

Wat ziet u verder voor ontwikkelingen?

“Door de klimaatverandering treden veranderingen in het patroon van de regenval op: langere perioden van droogte enerzijds, zwaardere buien anderzijds. We zien nu overal een beleid om het regenwater af te koppelen van het rioolstelsel en zo mogelijk ter plekke in de bodem te infiltreren. Daar hebben we een programma voor ontwikkeld: Intesio. Wavin maakt het ontwerp voor de opvang en de afkoppeling van regenwater, levert de producten en geeft op de werking 15 jaar garantie. We bieden dit programma Europawijd aan, omdat daarvoor in alle landen belangstelling bestaat. Het regenwater vangen we op in infiltratie-units, een soort grote kunststof kratten die in de bodem gebracht worden, met geotextiel omgeven. Het is een moderne variant van de ouderwetse zakput. Daarnaast bieden we zowel horizontale als verticale infiltratiesystemen van geperforeerde buizen, ook met geotextiel er omheen. Welke oplossing het meest geschikt is, hangt af van de situatie ter plekke. Ook hebben we nieuwe straatkolken ontwikkeld die het vuil beter tegenhouden en waarvan de inhoud van de zandvang extra groot is.”

Tijdig reinigen zal belangrijk blijven.

“Ja, het onderhoud van dit soort voorzieningen is een taak van de gemeente of de beheerder. Meestal worden daarvoor gespecialiseerde bedrijven ingeschakeld. Tijdig verwijderen van bladafval, straatvuil en zand blijft een kritische factor. In ons systeem kunnen we nog filters inbouwen als extra bescherming (van de kwaliteit van grond- en

CV

1954 geboren in Ermelo
 1972-1976 HTS weg- en waterbouw
 1976-1987 ontwerper rioolsystemen en projectleider Ingenieursbureau Mabeg - Van Hasselt, Utrecht
 1987-heden manager afdeling Infra Wavin Nederland B.V.

oppervlaktewater en ter verlenging van de levensduur van de leidingen)."

Hoe groot is Wavin?

"Wavin heeft ruim 6.600 mensen in dienst en vestigingen in 28 Europese landen. De omzet bedroeg in 2008 1,6 miljard euro. In Europa zijn we de grootste leverancier van kunststof leidingssystemen. Buiten Europa heeft Wavin een netwerk van licentiehouders en distributeurs. We zijn continu bezig onze efficiency te verbeteren door de fabricage van onze producten anders over de fabrieken te verdelen. Meer specialisatie per fabriek dus."

Doet u veel aan onderzoek?

"We hechten grote waarde aan innovatie. Eén van onze beleidsdoelstellingen is om 15 procent van de omzet te halen uit de verkoop van nieuwe producten, producten die minder dan vijf jaar geleden geïntroduceerd zijn. Dat percentage is behoorlijk voor een markt die redelijk conservatief is. Het afgelopen jaar zaten we boven die doelstelling, namelijk op 18 procent. Binnen Wavin is er een centrale groep Technologie en Innovatie in Dedemsvaart, met 60 mensen, die nieuwe ideeën uitwerkt en als ze goed lijken te zijn, verder ontwikkelt. Daarnaast is binnen elke werkmaatschappij een kleine groep mensen bezig met meer

lokale verbeteringen. De heer Keller dacht ooit dat er na zijn uitvinding geen nieuwe ontwikkelingen meer zouden komen, maar dat proces gaat gewoon door. Voor de telecommunicatiemarkt hebben we recent multitube-buissystemen ontwikkeld en ook op de andere gebieden zijn we voortdurend met opdrachtgevers en aannemers in de slag om tot nieuwe of betere producten te komen. We werken daarom met klantenpanels en brainstormbijeenkomsten."

Organiseert Wavin ook opleidingen?

"We geven externe trainingen aan klanten, bijvoorbeeld over de aanleg van kunststof leidingssystemen. Zaken als diepteligging, wanddikte van de buis, het verdichten van de sleuf komen daar aan de orde. Eigenlijk alles waarmee men bij de aanleg rekening moet houden. We geven een aparte training over de nieuwe trekvast koppelingen die we ontwikkelden om de montagetijd fors te verkorten. Een mooi product, dat het verdient om ook goed gemonteerd en geïnstalleerd te worden. Ook bieden we cursussen aan over het installeren van tapsystemen voor heet en koud water. Vroeger gebruikte men daar koper voor. Nu koper duurder is geworden, wordt vaker kunststof toegepast. Ook daarbij moeten montage en installatie op de goede wijze plaatsvinden."

"Wavin heeft een trainingscentrum in Amersfoort. We ontvangen daar zo'n 20 mensen per cursus."

Hoe ziet uw eigen loopbaan eruit?

"Ik ben in 1954 geboren in Ermelo. Van 1972 tot 1976 studeerde ik weg- en waterbouw aan de HTS in Utrecht. Mijn eerste baan was bij het toenmalige ingenieursbureau Mabeg-Van Hasselt in Utrecht. Ik ben

daar in 1976 begonnen met het maken van rioleringsplannen voor gemeenten. Daarna ben ik projectleider voor onze opdrachten bij gemeenten geworden. In 1987 ben ik overgestapt naar Wavin. Ik heb marketingopleidingen gevolgd en zit nu in een functie die een mooie combinatie is van techniek en verkoop, met vele contacten zowel naar de nutsbedrijven als naar de aannemers toe. Ik doe dit werk nu 22 jaar en ervaar Wavin als een plezierig en professioneel bedrijf, gericht op kwaliteit en innovatie. De bouwwereld is pragmatisch ingesteld, gericht op concrete, praktische zaken, wat ik plezierig vind."

Ik las in de krant dat Wavin het moeilijk heeft.

"Wavin ging in 2006 naar de beurs. Aanvankelijk was dat een groot succes, maar toen in 2008 de bouw - eerst in Engeland en later in heel Europa - fors terugliep, moest er snel ingegrepen worden. In verhouding tot de bedrijfswinst had Wavin een te hoge schuld. Door het uitgeven van nieuwe aandelen hebben we die schuld omlaag gebracht. Fabrieken zijn samengevoegd en de hand wordt nu op de knip gehouden. Geen nieuw personeel, geen grote marketingcampagnes e.d. Voorraden worden ingeperkt, ons assortiment wordt nog eens uiterst kritisch doorgelicht. Er zijn altijd wel winkeldochters waarvan je beter afscheid kunt nemen. Ook van klanten waar je niets aan verdient."

Wat verwacht u van de toekomst?

"De terugval in de bouw in Nederland valt mij tot dusverre mee. Ik verwacht dat volgend jaar de woningmarkt verder zal gaan inzakken. In de drinkwatersector

"Duurzame buizen maken met minder materiaal"

Dick de With

verwacht ik vooral renovatieprojecten, deels ook verwijdering van AC-leidingen en koppeling van kleinere pompstations. In de rioleringssector wordt het afkoppelen van hemelwater belangrijk. In de woningbouw zal de nadruk liggen op de vervanging van koperen waterleidingen door kunststof leidingen."

"Verder is er veel aandacht voor glasvezelversterkte epoxy leidingen voor sprinklerinstallaties in tunnels en voor voorzieningen om branden te blussen in de petrochemische industrie bijvoorbeeld. Hoe gedragen de blusvoorzieningen zich, wat gebeurt er met buizen als olie brandend riolen instroomt? Vragen waar wij in goed overleg met onze klanten antwoord op proberen te geven."

Maarten Gast